

Mesto Humenné

Mestské zastupiteľstvo v Humennom

Materiál
na XXI. zasadnutie
Mestského zastupiteľstva v Humennom

dňa: 18. 08. 2021

Bod návrhu programu zasadnutia: **13**

Návrh na udelenie ocenení mesta Humenné v roku 2021

Obsah materiálu:

1. návrh uznesenia Mestského zastupiteľstva v Humennom
2. dôvodová správa
3. návrh na udelenie ocenení v roku 2021

Predkladá	
Meno a priezvisko, funkcia: PhDr. Ing. Miloš Meričko, primátor mesta	
Dátum: 18.08.2021	Podpis:
Na základe plánu práce	

Vypracovali	
Meno a priezvisko, funkcia: PhDr. Jana Vasilcová, vedúca odboru školstva, kultúry, mládeže a športu Helena Ferková, zamestnankyňa odboru školstva, kultúry, mládeže a športu	
Dátum: 09.08.2021	Podpisy:

K prerokovaniu prizvať
Meno a priezvisko, funkcia: -

Mesto Humenné

Mestské zastupiteľstvo v Humennom

Návrh na

U Z N E S E N I E

z XXI. zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Humennom

dňa: 18. 08. 2021

číslo:

k Návrhu na udelenie ocenení mesta Humenné v roku 2021

Mestské zastupiteľstvo v Humennom

schvaľuje

udelenie ocenení v roku 2021:

- Čestné občianstvo mesta Humenné
- Cena mesta Humenné
-
-
-

Dôvodová správa

V súlade so Všeobecne záväzným nariadením č. 121/2012 o udeľovaní verejných ocenení, Mesto Humenné v roku 2021 zverejnilo výzvu – oznam na predkladanie návrhov na ocenenia prostredníctvom Humenskej televízie (čítaná správa, videotext) a na webovej stránke mesta.

V zmysle VZN o udeľovaní verejných ocenení môžu byť udelené tieto ocenenia mesta Humenné: Čestné občianstvo mesta Humenné, Cena mesta Humenné, Cena primátora mesta Humenné, Čestné uznanie, Ďakovný list, Cena dobrovoľníka mesta Humenné. Návrhy na udelenie ocenenia Čestné občianstvo mesta Humenné môžu podávať primátor mesta, poslanci a komisie mestského zastupiteľstva na základe vlastnej iniciatívy alebo na základe podnetu občanov a organizácií. Návrhy na udelenie ostatných ocenení môžu podávať primátor mesta, poslanci mestského zastupiteľstva, predstavitelia kultúrnych, vedeckých, hospodárskych a športových inštitúcií, ktoré pôsobia na území mesta a občania mesta.

V roku 2021 Mestský úrad v Humennom eviduje jeden návrh na udelenie Čestného občianstva mesta Humenné „In memoriam“ a jedenásť návrhov na udelenie ocenenia Cena mesta Humenné. Z týchto návrhov na jedného navrhovaného bolo doručených až osem návrhov, takže na udelenie ocenenia Cena mesta Humenné sú štyria navrhovaní. Všetky návrhy boli úplné a boli podané v riadnom termíne, t. j. do 31. mája 2021. Za obsahovú a formálnu stránku návrhu, ktorý musí obsahovať stanovené náležitosti, zodpovedá navrhovateľ. Schválené ocenenia budú odovzdané na slávnostnom akte počas osláv Pamätného dňa mesta Humenné a 704. výročia prvej písomnej zmienky o meste.

Čestné občianstvo mesta Humenné udeľuje mestské zastupiteľstvo fyzickým osobám, ktoré sa zvlášť významným spôsobom zaslúžili o rozvoj mesta, o skvalitnenie života jeho obyvateľov, o šírenie mieru, porozumenia a priateľstva medzi národmi a národnosťami. Toto ocenenie sa udeľuje aj tým, ktorí obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými činmi, ktorí dosiahli výnimočné výsledky v oblasti vedy, techniky, hospodárskeho rozvoja, kultúry, športu a v iných oblastiach života a sú nejakým spôsobom spätí s mestom Humenné. Čestné občianstvo mesta možno udeliť aj občanom iných miest a obcí Slovenskej republiky, ako aj cudzím štátnym príslušníkom v odôvodnených prípadoch. Čestné občianstvo možno tiež v odôvodnených prípadoch udeliť „In memoriam“, čo sa vyznačí na príslušnej listine.

O udelení čestného občianstva sa vydáva listina s erbom mesta Humenné, ktorú podpisuje primátor mesta. Keď sa toto ocenenie udeľuje cudziemu štátnemu príslušníkovi, listina sa vyhotovuje dvojjazyčne – v slovenčine a v jazyku oceneného alebo v niektorom svetovom jazyku.

Cena mesta Humenné môže byť udelená fyzickej osobe, právnickej osobe alebo kolektívu, ktoré pôsobia na území mesta Humenné, výnimočne aj fyzickej osobe, právnickej alebo kolektívu mimo územia mesta Humenné a v odôvodnených prípadoch aj cudzím štátnym príslušníkom, právnickým osobám alebo kolektívom za vynikajúce tvorivé výkony a významné výsledky najmä vo vedeckej, pedagogickej, výchovnej, technickej, umeleckej, publicistickej, športovej a verejnoprospešnej činnosti, za významné hospodárske a ekonomické úspechy, ktoré prispeli výrazným spôsobom k ďalšiemu rozvoju mesta, propagácii, reprezentácii a zviditeľňovaniu mesta doma i v zahraničí, za činy osôb pri záchrane ľudských životov a zdravia alebo majetku občanov a majetku mesta.

Cena mesta Humenné sa udeľuje každoročne spravidla trom oceneným, medzi ktorými môžu byť jednotlivci alebo kolektívy.

O udelení Ceny mesta Humenné sa vydáva listina s erbom mesta Humenné, ktorú podpisuje primátor mesta a súčasťou ocenenia je vecný dar prípadne finančná hotovosť v maximálnej hodnote

u jednotlivca 300,- eur, pre kolektív do 10 osôb vo výške 1 000,- eur, pre kolektív nad 10 osôb vo výške 1 500,- eur.

Návrhy na udelenie Čestného občianstva mesta Humenné a Ceny mesta Humenné po prerokovaní v mestskej rade predkladá primátor mesta na schválenie mestskému zastupiteľstvu.

Cenu primátora mesta Humenné udeľuje primátor mesta a o návrhoch informuje mestské zastupiteľstvo. Obdobne sa vydáva listina s erbom mesta Humenné, ktorú podpisuje primátor mesta a súčasťou ocenenia je vecný dar prípadne finančná hotovosť v maximálnej hodnote u jednotlivca 300,- eur, pre kolektív do 10 osôb vo výške 1 000,- eur, pre kolektív nad 10 osôb vo výške 1 500,- eur.

V prípade, že mestské zastupiteľstvo nesúhlasí s druhom navrhovaného ocenenia a súčasne uzná navrhovaného ako subjekt vhodný na ocenenie, môže schváliť iný druh ocenenia ako uviedol navrhovateľ.

Stanovisko Mestskej rady v Humennom

Mestská rada v Humennom uznesením č. 62/2021 zo dňa 04.08.2021 zobrala na vedomie návrhy na udelenie ocenení mesta Humenné v roku 2021 a Mestskému zastupiteľstvu v Humennom odporučila rozhodnúť o udelení ocenení v roku 2021 na zasadnutí mestského zastupiteľstva.

Humenné 09. 08. 2021

Návrhy na udelenie ocenení mesta Humenné v roku 2021

V súlade so Všeobecne záväzným nariadením č. 121/2012 o udeľovaní verejných ocenení Mesto Humenné v tomto kalendárnom roku zverejnilo výzvu – oznam na predkladanie návrhov na udelenie verejných ocenení prostredníctvom Humenskej televízie oznamom v hlavných správach, vo videotexte a na webovej stránke mesta.

Návrhy na ocenenia predkladáme v poradí ako boli zaevidované na podateľni mestského úradu. Informácie o jednotlivých navrhovaných na ocenenie boli čerpané z predložených návrhov na ocenenia.

Návrh na udelenie ocenenia Čestné občianstvo mesta Humenné

Ladislav Grosman

Navrhovateľ: Ing. Jozef Babják, poslanec MsZ v Humennom
Družstevná 4, Humenné

Navrhnuté ocenenie: **Čestné občianstvo mesta Humenné In memoriam**

Návrh odporúča: Juraj Levický, Štúrova 34, Humenné

Ladislav Grosman sa narodil 4. februára 1921 v Humennom v židovskej rodine garbiara. Mal päť súrodencov. Jeho rodičia a súrodenci zahynuli v roku 1944 v Ružomberku počas bombardovania transportného vlaku. Obecnú školu absolvoval v rodnom Humennom a gymnázium v neďalekých Michalovciach. Pôsobil ako úradník, neskôr ako robotník v tehelniach v Humennom, vykonával pracovnú službu v slovenskej armáde. V rokoch 1943 – 1944 sa ako rasovo prenasledovaný skrýval a v rokoch 1944 – 1945 bol internovaný v pracovnom tábore v Zemianskych Sadoch. Po druhej svetovej vojne pokračoval v štúdiách na Vysokej škole politickej a sociálnej v Prahe a v Prahe diaľkovo absolvoval aj pedagogickú fakultu. Od roku 1950 do roku 1953 pôsobil ako tlačový redaktor Vydavateľstva Pravda, v rokoch 1953 až 1965 bol redaktorom Slovenskej knihy. Súčasne od roku 1957 redigoval bulletin Nové knihy, neskôr časopis Učební pomůcky. V rokoch 1965 – 1967 bol scenáristom Československého filmu v štúdiu Barrandov. V roku 1968 emigroval do Izraela a usídlil sa v Tel Avive, kde pôsobil ako docent na univerzite Bar-Ilan a ako univerzitný profesor pôsobil až do svojej smrti. Ako externý pracovník prednášal slovenskú literatúru a scenáristiku. Zomrel 25. januára 1981. Aj keď sa Ladislav Grosman dožil iba 60-tich rokov, v literatúre zanechal nezmazateľné stopy. V svojich poviedkach a novelách sa zameriaval na osudy Židov na východnom Slovensku. Prózy publikoval od roku 1960 v časopisoch (Slovenské pohľady, Plameň, Mladý svet, Impulz, Svet v obrazoch a iných). V roku 1965 vyšla jeho knižná poviedka Obchod na korze a v roku 1969 Nevesta. Podľa prvej z nich napísal aj scenár k rovnomennému filmu Obchod na korze, ktorý ako prvý československý film v roku 1966 získal Oscara Americkej akadémie filmových vied a umení. Jeho manželka Edita Grosmanová o svojom manželovi povedala „Môj manžel vždy bol a navždy zostal Humenčanom, k svojmu mestu sa hlásil a zomrel s láskou k nemu“. Do Humenného sa rád vracal, či už z Prahy alebo z Izraela. Tohto roku si pripomíname 100 rokov od narodenia výnimočného človeka, ktorého život a literárne dielo sú spojené s rodným mestom Humenné.

Juraj Levický

Navrhovatelia (spolu 8 návrhov):

- Ing. Peter Werner, CSc., Kresánková 11, Bratislava
- Marián Gerboc, Agátová 3, Humenné
- RNDr. Jozef Lojan, riaditeľ Gymnázia sv. Cyrila a Metoda, Švermova 10, Snina
- Jaroslava Marcinekova, Vihorlatská 1419, Snina
- Ing. Alexander Skysľak, Družstevná 18, Humenné
- Prof. MUDr. Pavel Traubner, CSc., čestný predseda ÚZ židovských náboženských obcí v SR, Krížna 32, Bratislava
- Spevácky zbor mesta Humenné, zastúpený Nadeždou Spišákovou, Gaštanová 99, Humenné
- Ing. Mgr. Peter Lauruský, Osloboditeľov 6, Humenné

Navrhnuté ocenenie: **Cena mesta Humenné**

Meno pána Juraja Levického sa spája predovšetkým so Židovskou náboženskou obcou v Humennom. Nikdy mu nebol ľahostajný osud tisícov humenských Židov nielen preto, že jeho vlastná rodina zažila teror a zlo na vlastnej koži v koncentračnom tábore Osvienčim, ale predovšetkým chce poukázať na ťažké osudy ľudí počas holokaustu. Vždy sa zaujímal o dejiny a okolnosti spojené s deportáciou humenských Židov, o čom svedčí aj spoluautorstvo vydanej publikácie „História židovskej komunity v Humennom“. Podieľal sa aj na knihe o Blanke Bergerovej, rodáčky z Humenného. Kniha bola prezentovaná na viacerých stredných školách za účasti syna Blanky Bergerovej Avihu Efrat, ktorého účasť zabezpečil práve pán Juraj Levický. Aktívne sa podieľal na získavaní podkladov v súvislosti s vydaním knihy o pani Gizele Lipovskej, poslednej Židovke z uličskej doliny, ktorá prežila Osvienčim.

Na podnet Juraja Levického bola v Humennom v máji 2010 slávnostne odhalená pamätná tabuľa humenskému rodákovi Ladislavovi Grosmanovi, autorovi novely Obchod na korze.

V roku 2012 bol pán Juraj Levický hlavným organizátorom „Spomienkovej trizny k 70. výročiu deportácii židovských spoluobčanov z Humenného a okolia do koncentračných táborov“, ktorej hlavnou myšlienkou bola spomienka na obeť holokaustu.

Juraj Levický odovzdáva myšlienky posolstva mieru, pokoja a tolerancie pri každej príležitosti. Úzko spolupracuje so Speváckym zborom mesta Humenné takmer od jeho založenia a zapája sa do kultúrno-spoločenských aktivít, ktoré pravidelne organizuje v meste. Významnou udalosťou bola návšteva dvoch speváckych zborov z Izraela v Humennom a následne recipročný pobyt Speváckeho zboru mesta Humenné v Izraeli. Všetky spoločenské podujatia, ktorými bol iniciátorom, majú nielen kultúrny význam pre občanov mesta, ale oveľa väčším významom je snaha zachovať históriu, ktorá je spätá s históriou mesta Humenné a ktorú je potrebné zachovať pre ďalšie generácie.

Pán Levický sa histórii mesta Humenné venuje dlhodobo, sprevádza zahraničných hostí po historických pamiatkach. Jeho aktivity šíria významné informácie o meste Humenné a vďaka nemu sa mesto spropaguje nielen doma ale aj na medzinárodnej úrovni. V tomto roku oslávi 75 rokov života.

PhDr. Ivana Strakošová

Navrhovatelia (1 návrh a traja navrhovatelia):

- Mgr. Mária Mišková, Třebíčska 9, Humenné
- Prof. ThDr., PhDr. Štefan Lenčič, PhD., Teologická fakulta Katolíckej univerzity v Košiciach
- Ing. Alexander Daňo, Združenie na záchranu Jasenovského hradu

Navrhnuté ocenenie: **Cena mesta Humenné**

PhDr. Ivana Strakošová je archeologičkou a historičkou Vihorlatského múzea v Humennom. Vyštudovala Filozofickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave v študijnom odbore archeológia. V roku 1983 nastúpila do Okresného vlastivedného múzea v Humennom (dnes Vihorlatského múzea). Odborne v ňom spravuje archeologický fond, fond starších dejín a fond numizmatiky. Uskutočnila niekoľko archeologických výskumov: V rokoch 1984 – 1990 archeologický výskum v lokalite Pod Sokolejom v súvislosti s výstavbou sídliska Pod Sokolejom, v rokoch 2012 – 2020 archeologický výskum na hradoch Brekov a Jasenov, archeologické výskumy v rôznych lokalitách mesta Humenné (Dubník, Krámová, Rímskokatolícky kostol Všetkých svätých) i mimo mesta.

Výsledky jednotlivých výskumov pravidelne formou štúdií publikuje v odbornej a vedeckej literatúre. Pre spoločenskú popularizáciu archeologického bádania spolupracuje s regionálnou i celoslovenskou tlačou, audiovizuálnymi médiami (RTVS, Humenská televízia) a sociálnymi sieťami. Spolupracovala aj so známym historikom, spisovateľom a publicistom Pavlom Dvořakom na jednom z dielov jeho mnohoročného televízneho cyklu Stopy dávnej minulosti, v ktorom spoločne odkryli históriu hradu Jasenov i s epizódou razenia falošných mincí. Tejto téme sa venovala a publikovala ju v numizmatickej literatúre. Veľkým prínosom PhDr. Ivany Strakošovej je iniciovanie, príprava a koordinácia niekoľkoročného projektu záchrany interiérovej kaštieľskej výzdoby, ktorej najcennejšiu časť tvorí komplex miestností s iluzívnymi nástennými maľbami z konca 18. storočia. Rovnako dôležité pre budúcnosť je aj reštaurovanie zbierok z fondu starších dejín. Svoju vysokú erudíciu, poznatky a stále neutíchajúci záujem po objavovaní a poznaní ochotne odovzdáva žiakom a študentom prostredníctvom lektorovania autorských vyučovacích hodín, venovaných starším dejinám Humenného i samotného kaštieľa. Ako sprievodkyňu dejinami nášho mesta a jeho najvýznamnejšej historickej pamiatky – renesančného kaštieľa, ju poznajú desaťtisíce domácich i zahraničných návštevníkov.

MUDr. Ivan Mocák

Navrhovatelia (1 návrh a traja navrhovatelia):

- Ing. Martin Lichman, Gaštanová 48, Humenné
- PhDr. Michal Babin, MBA, Agátová 8, Humenné
- MUDr. Mária Vasiľová, Štúrova 36, Humenné

Navrhnuté ocenenie: **Cena mesta Humenné In memoriam**

MUDr. Ivanovi Mocákovi sa podarilo naplniť svoj život plodnou prácou pre svojich blízkych, pre dobro detí - svojich pacientov a pre ich rodičov.

Po ukončení štúdia na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave v roku 1959 nastúpil do Okresného ústavu národného zdravia v Sobranciach ako sekundárny lekár na detské oddelenie. Následne od roku 1965 do roku 1971 pracoval ako riaditeľ Dojčenského ústavu v Remetských Hámroch. Už na začiatku svojej profesionálnej kariéry si svojou prácou získal úctu a rešpekt zo strany detí a ich rodičov. Prirodzeným výsledkom jeho vynikajúcich ľudských i profesionálnych kvalít bolo menovanie do funkcie primára Detského oddelenia v humenskej nemocnici 15. júla 1971. Zároveň sa stal i okresným odborníkom pre odbor pediatria pre okresy Humenné, Snina a Medzilaborce.

Vo funkcii primára detského oddelenia pracoval až do svojho odchodu do dôchodku v roku 1997, teda celých 26 rokov. Počas týchto rokov vychoval mnoho kvalifikovaných pediatrov, štyria z nich sa stali primári na rôznych oddeleniach, mnohí z nich pracujú ako odborníci v rôznych špecializáciách. Bol výnimočný vo svojom prístupe k práci, stále sa zdokonaľoval. V roku 1963 absolvoval atestáciu z pediatrie I. stupňa a v roku 1966 atestáciu z pediatrie II. stupňa. Zúčastňoval sa mnohých odborných školení z oblasti pediatrie, genetiky, nefrológie, kardiológie a intenzívnej medicíny. Stal sa zakladateľom starostlivosti o ťažko chorých novorodencov a nedonosené deti. Intenzívne sa venoval problematike ochorení v detských kolektívnych zariadeniach, v jasliach a škôlkach, ale i psychologicko-pedagogickej problematike v tejto oblasti. Predovšetkým jeho zásluhou a obetavou prácou sa Detské oddelenie v Humennom zaradilo medzi najlepšie v rámci Slovenska. Venoval sa aj výchove stredných zdravotníckych pracovníkov na oddelení a pôsobil aj ako dlhoročný externý učiteľ na Strednej zdravotníckej škole v Humennom. Jeho práca bola pri príležitosti 70. narodenín ocenená najvyšším ocenením – zlatou medailou Slovenskej pediatrickej spoločnosti. Mnohých lekárov správne nasmeroval v ďalšom profesionálnom i ľudskom živote. Ukázal im ľudský rozmer lekára – človeka. Jeho vzťah k deťom, k pacientom i kolegom bol naozaj príkladný. Popri množstve svojich aktivít dve volebné obdobia pôsobil v Mestskom zastupiteľstve v Humennom ako poslanec a za darcovstvo krvi sa stal držiteľom striebornej Jánskeho plakety. V 90. rokoch založil spevácky zbor MAGNIFICAT, ktorý dodnes pôsobí pri farnosti Všetkých svätých v Humennom. Vynikal tiež ako výborný športový strelec.

MUDr. Ivan Mocák otvoril knihu svojho života v roku 1935 a uzavrel ju v roku 2009. Bol človekom s láskavým zmyslom pre humor, výborným klaviristom i hudobníkom. S manželkou vychovali päť detí. Svojím životom bol príkladom skromného, starostlivého, obetavého, charizmatického človeka a vynikajúceho odborníka v oblasti pediatrickej medicíny v Humennom.